



CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

Informe de la reunió mantinguda entre el Centre d'Estudis Beguetans i la Subdirecció General del Paisatge

Antecedents: reunió entre el CEB, Ajuntament de Begues i Coordinadora de Centres d'Estudis de Catalunya.

Objectiu: formació del catàleg de patrimoni de Begues.

En el mes de març de 2008 es convocà una reunió entre El Centre d'Estudis Beguetans, l'alcalde de Begues i la Coordinadora de Centres d'Estudis de Catalunya. La finalitat era definir quin seria el full de ruta per tal de confeccionar el catàleg de patrimoni de Begues, tenint en compte que ha d'estar inclòs dins l'inventari de patrimoni de la Diputació de Barcelona.

Les tres entitats participants varen estar d'acord que la protecció del patrimoni de Begues objecte de catalogació, passava per la protecció del territori que l'acull. La major part del patrimoni de Begues està en l'àrea que envolta el nucli urbà del poble: el patrimoni arquitectònic del municipi (més de 40 masies i gran quantitat d'elements d'arquitectura tradicional de pedra seca...). Aquest territori és testimoni de les activitats tradicionals de la pagesia encara vives fins ben entrat el segle XX i en altres sectors fins avui en dia, per tant el valor històric i cultural és indiscutible. Per altra banda, els camps i boscos que envolten Begues conformen el paisatge que la població reconeix com a seu, el valor del qual és indiscutible. A més de conservar valors propis com l'ecològic, patrimonial, social, pedagògic, etc. que mostren el patrimoni llegat pels nostres avantpassats. En aquest sentit el valor del paisatge, el podem definir com a aglutinador de la resta de patrimoni abans esmentat, tot plegat és l'herència que els beguetans han format en el decurs de la història. Així doncs, si es protegeix el paisatge també es conserva el patrimoni arquitectònic, natural, històric i cultural.

Els objectius de les tres entitats van confluïr, el representant de l'alcalde de Begues parlava de protegir l'entorn o zona no edificable al voltant del nucli urbà, tot deixant fer actuacions tradicionals que no transformessin el medi en excés. La Coordinadora de Centres d'Estudis va proposar de protegir el territori a partir de la figura de sistemes, a través dels quals s'entén protegir per exemple les barraques de l'Alzina en detriment d'algunes com les de Bon Solei que no estan afectades per properes construccions. En definitiva és millor esmerçar els esforços en la protecció d'un conjunt patrimonial, que dedicar-los a figures aïllades. El CEB va proposar d'acollir-nos a la Llei de paisatge de 2005 i a la recentment aprovada reglamentació que desenvolupa la llei. En aquest sentit es va comprometre a explorar les possibilitats d'aplicar un catàleg i/o carta de paisatge en el terme municipal de Begues.



CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

En aquest sentit, el Centre d'Estudis de Begues ha realitzat una sèrie de contactes i gestions prèvies per assabentar-nos del tema i recopilar documentació. En una reunió amb Jordi Sargatal, director de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya es va prendre la decisió de posar-nos en contacte amb Pere Sala, director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya¹, entitat que pertany a la Direcció General del Paisatge de DPTOP. A partir d'aquest contacte vàrem concertar una reunió (02-04-08) amb el senyor Jaume Busquets, director de la Subdirecció General del Paisatge de DPTOP.

Reunió amb la Subdirecció General d'Arxius de la Generalitat de Catalunya.

Objectiu: recollir informació per a l'aplicació d'una eina de protecció del paisatge.

S'informa al senyor Busquets que a Begues s'està treballant en la formació del catàleg de patrimoni del municipi. A tenor d'això, li fem veure que la major part del patrimoni del poble està en una àrea no edificable actualment, d'un gran valor cultural, patrimonial, paisatgístic i social. Per la qual cosa, volem que ens informi de la possibilitat d'acollir-nos a alguna de les figures que marca la Llei del Paisatge de 2005 de la Generalitat de Catalunya. El senyor Busquets a part de dir-nos que la millor manera de protegir el territori és a partir de la planificació urbanística (cosa que ja sabíem) ens va aclarir les dues figures que contempla la Llei del Paisatge: catàlegs i cartes.

Per altra banda, el senyor Jaume Busquets va explicitar la seva sorpresa, car segons ell era la primera vegada que representants d'una entitat d'un municipi se li adreçaven per demanar-li una carta del paisatge. Davant les preguntes del CEB va definir el que són els dos productes en que treballa la Direcció General de Paisatge i en extensió la Subdirecció que ell dirigeix.

1.- Catàlegs de Paisatge²

En llenguatge planer un Catàleg de Paisatge: és una eina de treball que recull els paisatges d'importància a partir del seu valor visual de paisatge, històric, social, cultural, ecològic, etc. Es realitza a partir dels territoris compresos en cada regió de Catalunya. Actualment s'està formant el catàleg de la Regió I, dins la qual està comprès el terme municipal de Begues. Els catàlegs s'estructuren a partir de les unitats de paisatge, nom que reben les zones formades generalment per més d'un municipi. Begues pertany a una unitat de paisatge encara desconeguda, restem a l'espera que l'equip redactor del catàleg de paisatge es posi en contacte amb el CEB per informar-nos de les

¹ Vegeu web www.catpaisatge.net.

² Vegeu Llei del Paisatge de 2005 i desenvolupament de la llei en document annex.



CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

especificitats de Begues³. Sabem que l'equip interdisciplinari que redacta el catàleg de la Regió I pertany a la Universitat Politècnica de Catalunya. Les actuacions que pot fer l'Ajuntament de Begues davant la imminència de l'exposició pública del Catàleg de Paisatge de la Regió I són dues. La primera és col·laborar amb els termes que marqui l'equip redactor (guiatge, assessorament, propostes, etc.) abans de l'exposició pública. La segona, si es considera necessari, és presentar al·legacions en la fase d'exposició pública del projecte.

2.- Cartes de paisatge

La segona eina i la que ens proposa que portem a terme el senyor Busquets és la carta de paisatge. La Generalitat de Catalunya va incorporar aquesta figura extreta de la tradició francesa pel seu caràcter executiu i d'utilitat. Les cartes de paisatge comprenen territoris molt més reduïts que els catàlegs. Les que s'han format fins ara (Vall del Tenes, Riera d'Argentona, Vall de Camprodon, etc.) hi intervé més d'un municipi. D'aquí rau la sorpresa de Jaume Busquets pel que fa a la nostra proposta d'actuació només per a Begues.

Les cartes de paisatge es diferencien dels catàlegs sobretot pel seu caràcter de mediació, compromís i acord entre les diferents entitats físiques i jurídiques que hi prenen part. Se les pot definir també pel seu caràcter participatiu -quan més ample millor- entre tot tipus d'entitats i persones del territori on s'apliquen, però això sí, sense esperar un consens total, en tot cas s'hi vincula qui vol. La seva finalitat és definir l'acció sobre el paisatge (protecció de zones boscoses, agrícoles, cursos fluvials, etc.) que cal escometre. Sempre és imprescindible un compromís previ entre les entitats que hi participen.

És molt important tenir en compte, segons Jaume Busquets, que l'objectiu de la Subdirecció General del Paisatge és conjuminar esforços entre administracions locals, per la qual cosa valorarien positivament, per exemple, que Begues es presentés juntament amb Torrelles i Sant Climent amb l'objectiu de protegir les zones boscoses i agrícoles que limiten entre els termes municipals. A tal efecte es destinarien recursos econòmics. De tota manera, no exclou fer una carta de paisatge solament per al municipi de Begues, però això sí, caldria definir molt bé la nostra proposta per tal de convèncer. En aquest sentit és important tenir en compte, que la finalitat per la qual es creen les cartes de paisatge és per fomentar la participació i cooperació entre municipis.

Per últim, cal afegir que si la carta de paisatge es fa juntament amb Torrelles i Sant Climent, també caldria incorporar-hi Gavà, que és amb qui formem una unitat de cara als cingles de gresos rogencs d'Eramprunyà-Rectoria. En aquest supòsit, es restaria importància relativa al municipi de Begues, i de fet,

³ A modus d'exemple vegeu document adjunt de la unitat de paisatge de la Vall de Rialb.



CENTRE D'ESTUDIS BEGUETANS
Cal Pere Vell. Major 14, 08859 - Begues

s'incrementaria el pes de sectors paisatgístics força marginals per a Begues i totalment independents del pla. Tenint en compte el tancament i individualització del pla de Begues i el fet que ens trobem en terra de ningú (geogràficament no som Baix Llobregat, i administrativament no som ni Garraf ni Penedès tot i que ho som geogràficament), pensem que caldria limitar-nos a Begues, o en tot cas es podria incorporar Olesa de Bonesvalls a través de la riera de Begues. Una de les raons de la nostra individualitat i que cal fer veure a la Subdirecció General de Paisatge és que la major part dels territoris limítrofs amb els sobredits municipis estan protegits per les figures Xarxa Natura 2000 i Parc del Garraf, i per tant no cal actuar amb tanta contundència com amb la plana de Begues.

També pot ajudar-nos el fet que l'Observatori del Paisatge hagi vinculat el web del CEB www.pedrasecabegues.com dins el seu web corporatiu www.catpaisatge.net en l'apartat Paisatges de la pedra seca (informació a internet/ iniciatives). Això ens dóna força per presentar-nos com una sola unitat per tal d'escometre l'acció de protecció de la plana de Begues. La presentació del projecte del CEB que dóna l'Observatori és la següent:

Catàleg de construccions en pedra seca del terme municipal de Begues (Baix Llobregat) NOU!

Iniciativa del Centre d'Estudis Beguetans encaminada a la catalogació de totes les construccions de pedra seca del terme municipal de Begues (Baix Llobregat). El web conté fotografies i una connexió amb Google Maps que permet ubicar cada un dels elements catalogats. Aquest projecte es realitza amb el suport de la Fundació Territori i Paisatge de Caixa Catalunya.

El preu d'elaborar una carta de paisatge és aproximadament 30.000 € , la Generalitat finança la meitat. El termini d'execució és d'un any.

Centre d'Estudis Beguetans

Begues, 9 d'abril de 2008